

13 ශ්‍රේණිය 1 වාරය - සිංහල

කෙටිකතාවේ අධ්‍යයනය කළ යුතු කෙණිත

- අනුභූතිය
- ධාරණාව
- භාෂාව
- අවස්ථා හා සිද්ධි නිරූපණ
- සංකේත භාවිතය
- ජීවන දෘෂ්ටිය
- දෘෂ්ටිකෝණය

ප්‍රශ්න සඳහා පිළිතුරු ලිවීම

- ස්වකීය නිර්මාණ සඳහා අනුවේදනීය වස්තු විෂයයන් තෝරා ගැනීමට නූතන කෙටිකතා රචකයින් වැඩි නැඹුරුවක් දක්වා ඇති අයුරු නිර්දේශයට කෙටි කතා ඇසුරින් විමසන්න.

කාණ්ටක මහ පොළොව තෙමාලමින් රූ රා හැලෙන දිය ශීරාවක් සේ රළු පරළු හදවත් නිමා සනහාලීමේ ශක්තියක් සාහිත්‍ය නැමැති මාධ්‍ය තුළ පවතී. එබැවින් බොහෝ නූතන කෙටිකතාකරුවන් ස්වකීය නිර්මාණවලට වස්තු විෂය තෝරා ගැනීමේ දී පාඨක නෙතට කඳුළක් එක් කරන්නා වූ අනුවේදනීය අත්දැකීම් තෝරා ගැනීමේ දැඩි ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබෙයි. වෙසක් පහන, අකුරට යන වෙලාවේ, වහල්ලු, ස්නේහය, නංගී වැනි කෙටිකතා තුළ එබඳු අනුවේදනීය අත්දැකීම් ප්‍රතිනිර්මාණය කළ අවස්ථා අපට විද්‍යමාන වේ.

ජී. බී. සේනානායක රචනා කළ වෙසක් පහන කෙටිකතාව මෙලොව පවත්නා සියල්ලෙහි අනියත බව පාඨකයාට විශද කරන්නකි. වෙසක් පොහෝ දින දැල්වීමේ අරමුණින් තැනූ වෙසක් පහනක් අනපේක්ෂිත ලෙස දැවී අළු වී යාමෙන් කුඩා දරුවෙකුගේ සිතේ ඇතිවූ සන්තාපය මේ කෙටි කතාවෙන් නිරූපණය කෙරේ. තම සහෝදරයා විසින් සාදනු ලබන වෙසක් කුඩුව දෙස බලා සිටිමින් ඒ අත්දැකීමට සහභාගීවන කථකයා හා ඔහුගේ නැගණිය අතර විටින් විට කලහ ඇති වේ. කතුවරයා ඉතා ප්‍රවේශමෙන් තෝරාගත් සිදුවීම් කිහිපයක් ඒ සඳහා යොදා ගනියි. ළමා මනස හැසිරෙන ආකාරය පිළිබඳ මනෝ විද්‍යාඥයෙකුට නොදෙවෙනි ආකාරයෙන් කතුවරයා මේ සිදුවීම් රෝපණය කර තිබේ.

“ඇ උණ පතුරක් සඟවා ගන්නට ඇතැයි මට සිතූණි. පතුරක කොනක් ඇගේ දෙදණ අතරින් මැත් වී තිබෙනු මම දුටුවේ එවිට ය” මෙම කෙටි කතාවේ අනුවේදනීයත්වය ගොඩ නගන්නේ තම සහෝදරයා විසින් සාදන ලද වෙසක් පහන කථකයා අතින් ගිනි ගැනීමේ සිදුවීමයි. තම අයියගේ අත පිලිස්සීමක් නිසා ඔහු මිය යති’යි යන බියත් නිසා මේ කුඩා දරුවා පත් වූ මානසික පීඩාව අතිශය අනුවේදනීය විලාසයකින් පාඨක මනසට සමීප කරවීමට කතුවරයා සමත් වෙයි.

“මල්ලි කුඩුව පිලිස්සුණාට අඩන්න එපා. අපි එන අවුරුද්දේ ඔයිටත් ලොකු කුඩුවක් හදමු” යනුවෙන් දක්වන අවස්ථාව මගින් ශෝකී භාවය මුසු වූ කරුණ රසයක් සහාද මනසේ දක්වන්නට සේනානායකයන් අසුරුව උත්සාහයක යෙදී ඇත.

පංති විෂමතාව වස්තු විෂය කර ගනිමින් උපන්ගෙයි දක්ෂතා ඇති මැණිකා නමින් අන්වර්ථ නාමයකින් හැඳින්වූ දැරියකට සිදු වූ අසාධාරණයක් ඒ.වී.සුරවීරයන්ගේ අකුරට යන වෙලාවේ කෙටිකතාවෙන් නිරූපණය කරයි.

සුභද්‍රාවතී නම් දැරිය මිසිස් කරුණාපාලගේ නිවසට පැමිණෙන්නේ මෙහෙකාර සේවයේ යෙදීම සඳහා ය. එහෙත් දැරියගේ සිතේ පවතින්නේ බේබිලා සමඟ නගරයේ පාසලට යාමේ පැතුමයි. එවන් දැරියට හිමි වන්නේ මෙවන් ප්‍රතිචාරකි. “පේනවා නේද මේකිගේ උජාරුව, මගේ ඔළුවටත් අත සෝදන්නයි මේකි එන්නේ පර බැල්ලි” නූතන සමාජය තුළ පවා දැකිය හැකි ප්‍රබල සමාජ ප්‍රශ්නයක් කතුවරයා ඉතාමත් සාර්ථක ලෙස ඉදිරිපත් කර තිබේ. දුලානිට හා වජිරාට වඩා දක්ෂ නමුත් මැණිකාට පාසල් යාමේ වාසනාව උදාවන්නේ නැත. ඇය කටකයාගෙන් මෙවන් ප්‍රශ්නයක් අසයි.

“මහත්තය..... මහත්තයා..... මං..... මං..... ඉස්කෝලේ යන්නේ නැද්ද?”

කතුවරයා විසින් මැණිකාගේ මුවගට නංවනු ලබන ඉහත ප්‍රශ්නය දරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් අහිමි කර ඇති රුදුරුතර සමාජය විසින් විසඳුම් සෙවිය යුතු ප්‍රශ්නයකි. මෙබඳු දරුවන් අදත් පදිකවේදිකාවල ජීවිතය ඉල්ලා නොහඬයි ද?

ආදරය සෙනෙහස යන ගුණාංග මානව වර්ගයාට පමණක් ම සීමා වූවක් නොවේ. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහයන්ගේ “වහල්ලු” නැමැති කෙටිකතාව දුප්පත් ගැල්කරුවෙකු හා හදයා නැමැති ගවයකු අතර ඇති වූ අනුවේදනීය බැඳීමක් ඇසුරෙන් නිර්මාණය වූවකි.

හදිස්සියේ ඇති වූ කරත්ත අනතුරකින් උපාලිස්ගේ ජීවිතය බේරාගෙන ඇත්තේ හදයා විසිනි. උපාලිස් මෙම ගවයාට දක්වන්නේ දරුවෙකුට හා සමාන සෙනෙහසකි. එබැවින් හදයා විකිණීමට බිරිඳ කරන යෝජනාව දැඩිව ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ සමාජයේ බොහෝ මිනිසුන් ගෙන් දුරස් වී ඇති එහෙත් ඔත්පළ ගැල්කරු සතු කළගුණ සැලකීමේ ගුණය පාඨක මනසේ තහවුරු කරමිනි මෙම කෙටි කතාව නිමාවට පත්වන්නේ,

“ගෙයි පෑළ දොර මිදුලෙහි ලැග උන් හදයා නැගී බිතක්කනට වී එළිය වැටෙන යාමය තෙක් හතර පයින් සිටියේ ය. එළිය වැටෙත් ම උග වෙනදාමෙන් සෙමෙන් ඉස්තෝප්පුව දෙසට ගොස් උපාලිස්ගේ කකුලක් ලෙව කෑවේ ය. අනතුරුව ඔහුගේ අතක් ද කම්මුල ද ලෙව කෑවේ ය.”යනුවෙන් හදයා විසින් උපාලිස් අවදි කරවීමට උත්සාහ කළ නමුත් ඔහු සදාකාලික නින්දට පත්වීම බේදනීය සිදුවීමකි.

මෙලොව බොහෝ ක්ෂේත්‍රයන්හි නිර්මාණ බිහි වී ඇත්තේ අනුවේදනීය අත්දැකීම් පදනම් කර ගනිමිනි. සාහිත්‍යයේ පරම වගකීමක් වෙන්නේ රළු හදවත් මෘදු හදවත් බවට හැරවීමයි. යථෝක්ත කෙටිකතා ත්‍රිත්වය ඇසුරින් අනුවේදනීය අත්දැකීම් ස්වකීය වස්තු විෂය සඳහා වැඩි වශයෙන් තෝරා ගැනීමට නූතන කෙටිකතා රචකයන් දැක්වූ නැඹුරුව මේ නයිත් ගමය වේ.

පසු පැවරුම්

පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ගොනු කරන්න.

1. දරිද්‍රතාව හේතුවෙන් පීඩාවට පත්වන ජන ජීවිතයේ යථාර්ථය කලාත්මක ලෙස ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමෙහිලා නූතන සිංහල කෙටිකතාකරුවන් සමත් වී ඇති ආකාරය නියමිත කෙටිකතා තුනක්වත් ඇසුරින් විභාග කරන්න.
2. “කැරලිකරුවන් මර්දනය කිරීමට යන කර්නල් ජයවීර අතින් මැරුම් කෑ තරුණයාගේ මරණය ගැන පසුතැවෙන ජයවීරගේ සිතුවිලි නිරූපණය කෙරෙන කපිතාන්ගේ පුත්තු කෙටිකතාව ආරක්ෂක අංශ ගැනත් කැරලිකරුවන් ගැනත් පාඨක සිතෙහි අනුකම්පාවක් ජනිත කරයි”. පැහැදිලි කරන්න.

08. කපිතාන්ගේ පුත්තු - දයාසේන ගුණසිංහ

අනුභූතිය

- හමුදා නිලධාරියෙකුගේ ජීවන අත්දැකීමක්.

භාෂාව

- කටවහර හා ලේඛන වහර සම්මිශ්‍රිත ව සකසා ඇත.

සිද්ධි හා අවස්ථා නිරූපණ

- ප්‍රබල සිද්ධි හා පරිසර නිරූපණ දැකිය හැක.

අවස්ථා නිරූපණ

- එහෙත් ලන්ද සසල කරමින් බැවුම පහළට දිවගිය හාවෙකු නිසා කපිතාන්ගේ ධ්‍යානය බිඳී ගියේ ය.....

පරිසර නිරූපණ

- මුදුන් වීමට ආසන්න හිරුගේ දැඩි අච්ච රශ්මිය කැලැබද සෙවණැලි තුළට මද මද ව පිවිසේ.....

සිද්ධි නිරූපණ

- “ගුඩි ෂෝට් ජයවීර..... නිටි බුල්.....”

ජීවන දෘෂ්ටිය

- හමුදා නිලධාරියෙකුගේ ආත්ම කම්පනය

දෘෂ්ටිකෝණය

- ප්‍රථම පුරුෂ සර්වචේදී.

09. මිනිස් වටය - එරික් ඉලයස්ආරවිච්

අනුභූතිය

- නීති විරෝධී ඉතාලි සංක්‍රමණය (මිනිස් ජාවාරම)

භාෂාව

- මුහුදුකරයේ කටවහර හා කතෝලික උප සංස්කෘතික භාෂා ලක්ෂණ සංකලනය කොටගත් ලේඛන බස

සිද්ධි හා අවස්ථා නිරූපණය

- දවසේ අන්තිම හිරුරැස් අල්පය කඩොල් කැලැව මුදුනේ පැටලින. කුඩා කුරුල්ලෝ සැදෑ අඳුරේ.....
- අපි ඉතාලි යනවා උඹ කාටවත් එහෙම කියන්න එපා. අපි එනකම් අපේ ගෙවල් දොරවල් බලාගෙන හිටපන්.
- ලයියා විකාරෙන් දොඩවද්දී එකෙක් ඔහුගේ ජංගි කොටයට උඩින් කලිසම අන්දවා.....

ජීවන දෘෂ්ටිය

- දරිද්‍රතාවය සමාජ අර්බුද රැසක් බිහි කරන බව.

දෘෂ්ටි කෝණය - ප්‍රථම පුරුෂ සර්වචේදී.

නාට්‍යය පේමතෝ ජායතී සෝකෝ

නාට්‍ය සාහිත්‍යයේ විශේෂතා

- නාට්‍ය යනු කුමක් ද?
“යොයං ස්වභාවෝ ලෝකස්ස සුඛදුක්ඛ සමන්විතා:
සොංගාද්‍යාහිනියෝපෙනෝ නාට්‍යමිත්‍යහිධියතේ”
ලෝකයේ සැප දුකින් යුක්ත ව පවත්නා යම් ස්වභාවයක් වේ නම් එය සතර අභිනයෙන් යුක්ත ව ඉදිරිපත් කළ කල්හි නාට්‍ය යැයි කියති.
(භරතමුනි නාට්‍ය ශාස්ත්‍රය)

‘ක්‍රියාවක් අනුකරණය කිරීමයි’

(ඇරිස්ටෝටල් කාව්‍ය ශාස්ත්‍රය)

නානාභාවෝපසම්පන්නං නානාවස්ථාන්තරාත්මකං

ලෝකවෘත්තානුකරණං නාට්‍යමේතන්මයා කෘතං’

විෂම වර්තයන් හා සංකීර්ණ සංසිද්ධීන්ගේ අනුකරණයයි

අවස්ථානුකෘතිර්නාට්‍යම්

අවස්ථා අනුකරණය නාට්‍යයයි

(නාට්‍ය ශාස්ත්‍රය - භරතමුනි)

- නාට්‍ය බිහිවීම පිළිබඳ මත
කුලීනයන් හා කුලභීනයන් ඇතුළු සියල්ලන්ට පොදුවේ රස විඳිය හැකි පංචම වේදයක් නිෂ්පාදනය කරන්නැයි මහා බ්‍රහ්මයාගෙන් කළ ඉල්ලීමට අනුව නාට්‍යවේදය නිපදවා එය දෙවියන්ට ඉගැන් වූ අතර එය නිරූපණය කිරීමට භරත මුනිවරයාට පැවරූ බව මතයකි.

නාට්‍ය කුමකට ද?

‘රසඥතාව හා ජීවිත පරිඥානය උදෙසා ය’ යනු පොදු නාට්‍ය අරමුණයි.

එනම්,

1. ස්වකීය යුතුකම් ඉටුකිරීමට උත්සාහ දරන අයට උපදෙස් දීමට
2. ප්‍රේමය මස්ථකප්‍රාප්ත කර ගැනීමට වෙර දරන්නන්ට එය පහදා දෙනු පිණිස
3. අශිෂ්ට වූවන් මට්ටු කිරීමට
4. විනය ගරුක අය තුළ සමාධිය ඇති කිරීමට
5. චීරයන්ට ශක්තියක් දීමට
6. මෝඩයන්ට නුවණක් දීමට
7. නුවණ ඇති අයට ප්‍රඥාව ඇති කිරීමට

නාට්‍ය කලාවේ සුවිශේෂතා

- සජීවී බව
- සතර අභිනය භාවිතය
- ප්‍රේක්ෂක සහ පාත්‍රවර්ගයා අතර සම්බන්ධය
- රංගභූමි භාවිතය
- නිශ්චිත ස්ථානයක, නිශ්චිත වේලාවක, අඛණ්ඩ ව රසවිදිය හැකි බව
- ගබඩා කර ගත නොහැකිවීම
- දර්ශන වාරයක් පාසා නවතාවකින් යුක්ත වීම

නාට්‍ය ප්‍රභේද

හරතමුනිගේ නාට්‍ය ශාස්ත්‍රය ට අනුව නාට්‍ය ප්‍රභේද දෙකකි.

- ලෝක ධර්මී / ස්වභාවික/ තාක්වික නාට්‍ය
- නාට්‍යධර්මී / ශෛලිගත නාට්‍ය

මීට අමතරව මිශ්‍ර / අර්ධ ශෛලිගත නාට්‍ය

ලෝක ධර්මී/ ස්වභාවික නාට්‍යවල මූලික ලක්ෂණ

1. ස්වභාවික සංවාද භාවිතය
2. ආංගික හා සාත්වික අභිනය ස්වභාවිකත්වයට සමීපවීම
3. පසුතල භාවිතය
4. අනෙකුත් අනුශාංගික අංග ස්වභාවිකත්වයට සමීප වීම
5. සමකාලීන කතා සහ සමකාලීන චරිත ඉදිරිපත් කිරීම

නාට්‍යධර්මී / ශෛලිගත නාට්‍යවල මූලික ලක්ෂණ

1. නාට්‍යධර්මී සංවාද භාවිතය
2. ආංගික හා සාත්වික අභිනය නාට්‍යධර්මී වීම
3. පසුතල භාවිතයක් නොමැති වීම
4. අනෙකුත් අනුශාංගික අතිශයෝක්තියෙන් යුතු වීම
5. ඉතිහාස කතා, රාජ කතා සහ ඒවායේ චරිත ඉදිරිපත් කිරීම.

උදාහරණ :

- මනමේ
- සිංහබාහු
- පේමතෝ ජායතී සෝකෝ

සිව් විධ අභිනය

අභිනය = අභි + නී

අඛණ්ඩව ගෙන යාම හෝ විශිෂ්ට ලෙස ගෙන යාම

1. ආංගික අභිනය - නළු නිලියන් අත පය, කඳ ආදී ශරීර අංගයන් මගින් නාට්‍ය රඟ දැක්වීම
උදාහරණ - ගමන් තාල, නැටුම් අවස්ථා, අතපය හැසිරවීම් ආදියයි.

හිස, කඳ, ගාත්‍රා චලනය කොට පෙන්වන අභිනයයි.

හිසින් චලන 13 යි, කඳින් චලන 10 යි, ගාත්‍රාවලින් චලන 24 යි, වාච්ච චලන 40 යි (පොළොවේ 16, අහසේ 24) ස්ථානීය චලන 6 යි

2. වාචික අභිනය - නාට්‍ය ඉදිරිපත් කිරීමේ දී වචනයෙන් දැක්වෙන අභිනය මේ නමින් හැඳින්වෙයි. ස්වාගතමි, අපවාරිගතමි, ප්‍රකාශමි, ආකාශ භාෂිත යන සියල්ල මෙයට අයත් වේ.

උදා :- නාට්‍ය දෙබස්, ගීත බණ්ඩ

- ආත්ම භාෂණ - තමාට ම කියා ගැනීම
- සමූහ භාෂණ - සමූහයක් එක් ව ප්‍රකාශ කිරීම
- ඒකල භාෂණ - එක් අයෙකු පමණක් කතා කිරීම
- ආකාශ භාෂණ - කිසියම් සිද්ධියක් අහසින් ඇසෙන සේ කීමයි

3. සාක්ෂික අභිනය

පාත්‍ර වර්ගයා ගේ සිතෙහි ඇතිවන හැඟීම් මුහුණේ ඉරියව්වලින් ඉදිරිපත් කිරීම සාක්ෂික අභිනය යි. පාත්‍රයන් අදාළ සිදුවීම හා ඒකාත්මික වී එම මනෝභාවයන්හි ගිලී යමින් ක්‍රාසය, හාසය , අවඥාව, විස්මය, ශෝකය, උත්සාහය, ඊර්ෂ්‍යාව, මානය, කෝපය, රෝග ඛව, මෘදු ඛව, කරුණාව ආදී හැඟීම් ප්‍රකාශනය කිරීමයි.

උදාහරණ

- ශෝකාකූල අවස්ථා
- ප්‍රියජනක අවස්ථා

4. ආභාර්ය අභිනය

පාත්‍රයන්ගේ චරිතයන්ට සාපේක්ෂ ආයුධ, ආසන, වර්ණ, ආලේපන, වෙස් ගැන්වීම, පසුතල නිර්මාණ, ඇඳුම්, පැළඳුම්, වෙස්මුහුණු සඵපිලි ආහරණ, අංග රචනයට යොදාගන්නා වර්ණ ආලෝකය ආදී නන් වැදැරුම් භෞතික සැරසිලි භාවිතාව යි.

නාට්‍ය කාර්යයේ අවස්ථා (නාට්‍යය සන්දර්භයේ අවස්ථා)

- ආරම්භය - කතානායක නායිකාවන්ගේ අරමුණු ප්‍රේක්ෂකයා දැනගැනීම
- යන්ත- අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා දරන උත්සාහය
- ප්‍රාප්තියාශා - කතානායකගේ අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට බාධා පැමිණීම
- නියතාප්ති-අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට හැකි වෙතැයි ලකුණු පහළ වීම
- එලාගම-අරමුණ ඉටු වීම

උත්තරාධ්‍යාත රීති

1) ඇත - ඇති - නැත - නැති - තිබේ වැනි නිපාතයකින් වැකිය අවසන් වේ නම් ඊට අදාළ ව කර්තෘ යොදන ආකාර දෙකක් ඇත.

- වාක්‍යාවසාන නිපාතයට මුළින් පූර්ව ක්‍රියාවක් හෝ කෘදන්තයක් ඇති විට කර්තෘ අනුක්‍රම ව තැබීම.
- පූර්ව ක්‍රියාවක් ක්‍රියා මූලයක් හෝ කෘදන්තයක් නැති විට කර්තෘ උක්ත ව තැබීම.

උදාහරණ:-

- i. පාර්ලිමේන්තුවට මන්ත්‍රීවරුන් පැමිණ නැත.
- ii. පාර්ලිමේන්තුවේ මන්ත්‍රීවරු නැත.

2) 'චූ' යන කෘදන්ත පදයට පෙර යෙදෙන කර්තෘ අනුක්‍රම වේ.

උදාහරණ:-

දක්ෂ නිලියක වූ ඕ තොමෝ හදිසියේ මිය ගියා ය.

3) ඇයි? - කෙසේද? - කවර දා ද? ආදී ප්‍රශ්නාර්ථවාවී යෙදුමකින් වාක්‍ය අවසන් වේ නම් කර්තෘ අනුක්‍රම වේ.

උදාහරණ:-

ළමයින් බොරු කියන්නෙ කෙසේ ද?

ඔවුන් පැමිණෙන්නේ කවදා ද?

4) ප්‍රධාන වාක්‍ය තුළ ඇති අන්තර් වාක්‍යවල යෙදෙන ආවේ - බැලුවේ - යනවා - එනවා ආදී කෘදන්ත නාම සමඟ බැඳෙන කර්තෘ පද අනුක්‍රම රූපයෙන් සිටී.

උදාහරණ:-

මිනිසුන් අනතුර බලන්න යනවා මම දුටිමි.

5) සමුවචයාර්ථයේ යෙදෙන ද - ත් - යි - හා - සහ - යන නිපාත පදවලින් වාක්‍ය සම්බන්ධ වූ විට ආධ්‍යාතය තැබිය යුත්තේ උත්තම පුරුෂ, මධ්‍යම පුරුෂ, ප්‍රථම පුරුෂ යන බලවත් බවේ අනුපිළිවෙළ අනුව බලවත් පුරුෂයේ බහුවචනයෙනි.

උදාහරණ:-

අයියා හා මල්ලි ක්‍රීඩා කරමින් සිටිති.

මෙසේ යෙදෙන උක්ත පදවලින් එකක් හෝ ප්‍රාණවාවී වේ නම් ක්‍රියා පදය බහුවචනයෙන් තැබිය යුතු ය.

ගස ද, කුඩුව ද, පැටවා ද බිම පතිත වූහ.

6) සංශයාර්ථයේ අන්තර් වාක්‍යයෙහි කර්තෘ අනුක්‍රම විය යුතු අතර ක්‍රියාව ප්‍රථම පුරුෂ බහු වචනයෙන් යෙදේ.

'ළමයින් පාඩම් කරති'යි ගුරුවරයා සිතුවේ ය.

7) ද්විත්ව උක්තය යෙදීම

උක්තයට අනුරූපී පද සියල්ල ම උක්ත රූපයෙන් තැබිය යුතු ය.

උදාහරණ:- අපි සියල්ලෝ ශ්‍රී ලාංකිකයෝ වෙමු.

අපි සියල්ලෝ ශ්‍රී ලාංකිකයෝ.

අපි සියල්ලෝ ශ්‍රී ලාංකිකයෝ ද?

8) තෙමේ - තොමෝ - තුමු - නිපාත පද උක්තරූපය සමඟ පමණක් යෙදේ.

'තෙමේ' පුරුෂ ලිංග ඒක වචන

රජ තෙමේ මාළිගයට පැමිණියේ ය.

'තොමෝ' ස්ත්‍රී ලිංග ඒකවචන
බිසව් තොමෝ මාලිගයට පැමිණියා ය.

'තුමු' ස්ත්‍රී/පුරුෂ බහුවචනය
රජ තුමු මාලිගයට පැමිණියෝ ය.
බිසව් තුමු මාලිගයට පැමිණියෝ ය.

9) හෙවත් යන නිපාතයෙන් එක ම කර්තෘ කෙනෙක් අර්ථවත් වන පද දෙකක් බැවින්, ඕනෑ ම පදයකට අනුරූපී ව ක්‍රියාපදය තැබිය හැකි ය.

උදාහරණ:- රාජ්‍ය නායකයා හෙවත් ජනාධිපති ජාතිය අමතයි.

10) හෝ/නොහොත් නිපාත පදවලින් උක්ත පද යෙදෙන කල්හි ක්‍රියාවට ආසන්න ව ම ඇති පදයට ගැලපෙන ලෙස ක්‍රියාව තැබිය යුතු ය.

උදාහරණ:- විදුහල්පතිතුමා නොහොත් නියෝජ්‍ය විදුහල්පතිතුමිය සභාව අමතන්නී ය.

නියෝජ්‍ය විදුහල්පතිතුමිය නොහොත් විදුහල්පතිතුමා සභාව අමතන්නේ ය.

11) යුතු, මැනවි, යෙහෙකි, වටී යන පද සමඟ බැඳෙන කර්තෘ අනුක්ත රූපයෙන් තැබිය යුතු ය.
අප පාසල් යා යුතු ය.

12) ශ්‍රැති සුවනාර්ථයේ ල- ලු නිපාතවලින් අවසන් වන වාක්‍යවල කර්තෘ උක්ත රූපයෙන් තැබිය යුතු ය.
ඕ තොමෝ ගායිකාවක් ලු.

13) අවිනිශ්චිතාර්ථයේ “ වි ” නිපාතය හා බැඳෙන කර්තෘ අනුක්ත වේ.
මා විභාගය සමත් වෙවි.

14) සමුහාර්ථවාචී පද අප්‍රාණවාචී පද හා බැඳෙන විට ක්‍රියා පදය ඒකවචනයෙන් ද, ප්‍රාණවාචී පද සමඟ බැඳෙන විට ක්‍රියා පදය බහු වචනයෙන් ද තැබිය යුතු ය.

ගස් පෙළ සුළඟට සෙලවෙයි.

මුව රැළ පැන දුවති.

15) ප්‍රාණවාචී හා අප්‍රාණවාචී පද සමඟ “ඕ/හු” ප්‍රත්‍ය යෙදුණු කල්හි ක්‍රියාපදය බහුවචනයෙන් තැබිය යුතු ය.

ගංගාවෝ ගලා බසිති.

ගස්හු සුළඟට වැනෙති.

කාන්තාවෝ පැමිණෙති.

16) මෙන් - සේ -එවි- වැනි - වගේ - විලස - බඳු - ලෙස ආදී උපමාවාචී නිපාතවලට ද, හා - සමඟ - කැටුව - එක්ක යන සම්බන්ධාර්ථයේ නිපාතවලට ද, උදෙසා - අරබයා-පිණිස - සඳහා ආදී පිණිසාර්ථයේ නිපාත පදවලට ද ඉදිරියෙන් යෙදෙන පද අනුක්තයෙන් තැබිය යුතු ය.

දෙව්වරුන් වැනි මිනිස්සු සිටිති.

17) අසම්භාව්‍ය ක්‍රියා පදයක් යෙදුණු විට ඒ හා බැඳෙන කර්තෘ පදය අනුක්ත රූපයෙන් තැබිය යුතු ය.
ළමයින් පාඩම් කරද්දී අපි බලා සිටියෙමු.

18) නම් - වනාහි - වූ කලී යන නිපාතවලට මූලින් යෙදෙන පද උක්ත රූපයෙන් තැබිය යුතු ය.
මිනිස්සු වනාහි උසස් ගති ඇත්තෝ වෙති.

19) ආණ, අණ, අණි, ඇණි ආදී ගෞරවාර්ථවාචී පද ගැන් වූ පමණින් වාක්‍යයක් බහුවචන නොවේ ඒ සඳහා අනිවාර්යයෙන් ම ඕ/හු ප්‍රත්‍ය ගැන්විය යුතු ය.

මෑණියෝ ඔවදන් දුන්නෝ ය.

තෙරණුවෝ දනට වඩිති.

20) දෑ, පා, වහන්සේ යන ගෞරවාර්ථවාචී නිපාත උක්තය සමඟ යෙදුණු විට ක්‍රියා පදය බහු වචනයෙන් හෝ විශේෂ ආබ්‍යාන පූර්ණ භාවිතයෙන් තැබිය යුතු ය.

හිඤ්ඤත් වහන්සේ දනට වඩිති/වඩින සේක.

මෑණියන් දෑ දරුවන් වදනි/වදන දෑ ය.

හිමි පා දහම් දෙසති.

ඉහත සඳහන් වියරණ රීති ගැන අවධානය යොමු කරමින් පිළිතුරු සපයන්න.

- පහත සඳහන් වාක්‍යවල සදොස් තැන් ඇතොත් නිදොස් කොට ලියන්න.
- 1. සායනය සඳහා රෝගීහු පැමිණ නැත.
- 2. දක්ෂ ගුරුවරයෙක් වූ ඔහු සේවයෙන් විශ්‍රාම ගත්තේ ය.
- 3. මිනිස්සු මෙතරම් දරුණු වන්නේ ඇයි?
- 4. ගොපල්ලෝ ගවයන් රැගෙන යනවා මම දුටිමි.
- 5. අයියයි නංගියි මමයි අනතුර සිදු වූ ස්ථානයට ගියෙමු.
- 6. 'අප එහි ගියෙමු'යි ඔවුහු පැවසූහ.

- කර්තෘ කාරක හා කර්ම කාරක වාක්‍ය

කර්තෘ උක්තවන , කර්මය අනුක්තවන , උක්ත කර්තෘg අනුව ආධ්‍යාතය යෙදෙන වාක්‍ය කර්තෘකාරක වාක්‍ය වේ.

උදාහරණ:-

ප්‍රකග වියත්තු ග්‍රන්ථ රචනයේ විවිධ භාෂා රීතින් භාවිතයg ගනිති.

කර්තෘ අනුක්ත වන , කර්මය උක්ත වන , උක්ත කර්මයg අනුව ආධ්‍යාතය යෙදෙන වාක්‍ය කර්මකාරක වාක්‍ය වේ.

උදාහරණ:-

ප්‍රකට වියතුන් විසින් ග්‍රන්ථ රචනයේ දී විවිධ භාෂා රීතිහු භාවිතයට ගනු ලබති. (ගනු ලැබෙති/ ගැනෙති)

කර්තෘ කාරක වාක්‍යයක් කර්මකාරකයට නැගීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු රීති.

- කර්තෘ අනුක්ත කර කර්තෘ විභක්තියෙන් යෙදීම.
- කර්තෘ අගට විසින් යන නිපාතය යෙදීම.
- කර්මය උක්ත කර ප්‍රථමා විභක්තියෙන් තැබීම.
- උක්ත කර්මයේ විශේෂතා විමසීම - (වචන - ලිංග - පුරුෂ හේද)
- ආධ්‍යාතය තැබීමේ දී දෙන ලද කර්තෘ කාරක වාක්‍යයේ කාලය වෙනස් නොකිරීම.
- කර්මයේ විශේෂතා හා ක්‍රියාවේ කාලයට අනුරූප ලෙස ක්‍රියාව යෙදීම.
- ලද, ලබ ධාතුවකින් හෝ නිරුත්සාහක ක්‍රියාවකින් ආධ්‍යාතය තැබීම.
- කෘදන්ත ආධ්‍යාතයක් නම් උක්ත වූ කර්මයේ ලිංග හේදය සැලකිල්ලට ගැනීම.
(ශුද්ධ ආධ්‍යාතයක දී ලිංග හේදය නොසැලකේ)

අභ්‍යාස

ඉහත රීති අනුගමනය කරමින් පහත සඳහන් වාක්‍ය කර්මකාරකයට හරවන්න.

1. වෛද්‍යවරු කොරෝනා උවදුර සාර්ථකව මැඩ පැවැත්වූහ.
2. ජනාධිපතිවරයා නව ආණ්ඩුකාරවරයෙකු පත් කළේ ය.
3. විනිසුරුතුමා ඡන්ද පෙත්සම නිෂ්ප්‍රභා කළේ ය.
4. විචාරකයා නවකතා විමර්ශනයට ලක් කරයි.
5. බැතිමත්හු දෙවියන් සරණ යති.
6. මිනිස්සු ඔබ ව ප්‍රතිකෂේප කරති.
7. දේශපාලකයෝ සැමදා අප රැවටූහ.

පැවරුම

ප්‍රථම, මධ්‍යම, උත්තම පුරුෂ කර්ම පද යොදාගෙන කර්මකාරක වාක්‍ය 15ක් නිර්මාණය කරන්න.

(ඉ) නිවැරදි වාක්‍යයක් නිර්මාණය කිරීමට සුදුසු පද වරහන් තුළින් තෝරා ලියන්න

1. වනජීවී (නිලධාරීහු/නිලධාරීන්) ඇතුන් වනයට (පළවා හරිති/පලවා හරිනු ලබති)
2. ඔවුහු (අපි/අප) ගැන වැරදි තොරතුරු රැසක් ප්‍රචාරය (කළහ/කළේ ය)
3. (වෛද්‍යවරු/වෛද්‍යවරුන්) විසින් ඩෙංගු රෝගය ගැන ජනතාව (දැනුම්වත් කළහ./දැනුම්වත් කරනු ලැබූහ.)
4. (කම්කරුවෝ/කම්කරුවන්) වැඩ කරද්දී (අපි/අප) එම ස්ථානයට ගියෙමු.
5. (සොරු/සොරුන්) අතරින් දෙදෙනෙක් (අසුවිය./අසු වූහ.)

උක්තාධ්‍යාත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ලිවීමට සුදානම් වීමේ දී සංවර්ධනය වන භාෂාමය ගුණාංග

- ලේඛන කාර්යයේ දී නිවැරදි ව බස හැසිරවීමට හැකිවීම.
- භාෂාව පිළිබඳ පෘථුල අවබෝධයක් ලබාගත හැකිවීම.
- නිර්මාණාත්මක භාෂා භාවිතයට හුරුවීම.
- භාෂණය හා ලේඛනය අතර ඇති වෙනස වටහා ගත හැකි වීම.
- භාෂාවේ රටා සමුදාය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලැබීම.
- භාෂාමය වියත් බව ප්‍රකට කිරීම.